International Journal of Applied Research 2019; 5(11): 247-254

ISSN Print: 2394-7500
ISSN Online: 2394-5869
Impact Factor: 5.2
IJAR 2019; 5(11): 247-254
www.allresearchjournal.com
Received: 24-09-2019
Accepted: 28-10-2019

ರಾಮಚಂದ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ
ಭಂಡಾರ್‌ಕಾರ್ಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಕುಂದಾಪುರ
ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತ

Correspondence Author:
ರಾಮಚಂದ
ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ
ಭಂಡಾರ್‌ಕಾರ್ಸ್ ಕಾಲೇಜು, ಕುಂದಾಪುರ
ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತ

ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ – ಒಂದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ (ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಆಯ್ದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಅರವತ್ತು ಕುಡುಬಿ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ)

ರಾಮಚಂದ

1. ಪ್ರವೇಶ

ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರಗರು, ಮಲೆಕುಡಿಯರು, ಕಮ್ಮಾರರು, ಮರಾಟಿ/ಮರಾಠಿಗರು ಮಾತ್ರ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೊರಗರು ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ದತಿ, ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೂ ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವಿಭಜಿತ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 13,597 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ತಮ್ಮ ಪಾರಂಪಾರಿಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೇ ಪ್ರಮುಖ ಜೀವನಾಧಾರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವರು. ಇವರು ಜೀವನದ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಆಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿರುವರು. ಅಲ್ಲದೆ ಇಂದು ಕೂಡ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಹಾಗೂ ತಮ್ಮದೇ ಮೌಖಿಕ ಭಾಷೆಯಾದ 'ಕೊರಗ'ದಲ್ಲಿಯೇ ಸಂವಹನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಅವಿಭಜಿತ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಕಾಡುತ್ಪತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಕುಮೇರಿ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತೆರಡು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯ ಮಲೆಕುಡಿಯರು ಮತ್ತು ಮರಾಟಿ/ಮರಾಟಿ ನಾಯ್ಕರು. ಇವರು ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಥಳೀಯ ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನಾವರ್ತನದ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕಾವರ್ತನ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಪರಿಣಾಮಗೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡದೇ ಇರುವುದು ಕೂಡ ಕಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲತಃ ಬುಡಕಟ್ಟು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯದವರು ಗೋವಾ ಸರಹದ್ದಿನಿಂದ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಅವಿಭಜಿತ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಂತಿರುವರು. ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಕುಣಬಿಯವರೆಂದು ಮತ್ತು ಅವಿಭಜಿತ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡುಬಿಯವರೆಂದು ಕರೆಯುವರು. ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಡೆತಡೆಯಿಂದಾಗಿ, ಸಂಪರ್ಕದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಇವರೊಳಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಏಕತೆಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂದು ಇವರ ನಡುವೆ ವೇಷಭೂಷಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾನಾಂಶ ಕಂಡು ಬಂದರೂ ಕೆಲವೊಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನಾವರ್ತದಲ್ಲಿ ಸಮಾನಾಂಶ ಗೋಚರಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

2. ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶ:

1. ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿರುವ ಕುಡುಬಿಯವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
2. ಕುಡುಬಿಯವರ ಕುಟುಂಬ, ಒಳಾಡಳಿತ, ಬಳಿಪದ್ದತಿ, ವಿವಾಹ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು.
3. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

3. ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನಗಳು:

1. ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿರುವ ಅರವತ್ತು ಕುಡುಬಿ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
2. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ, ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ, ಸಂದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ಈ ನಿಬಂಧಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು.
3. ಸಂದರ್ಶನ ಸೂಚಿ (ಖಟಿಣಜಡಿತುಜತಿ ಖಿಛಿಜಜಣಟಜ)

4. ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ:

ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಪಟ್ಟ ಆಯ್ದ 10 ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ತಾಲೂಕಿನ 86 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ 46 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯ ವಾಸ್ತವ್ಯ ನೆಲೆಗಳಿವೆ. ಅವರು ದಟ್ಟವಾಗಿ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಾದ ಕೊಳಂಜೆ, ಹಾಲಾಡಿ, ಅಮವಾಸೆಬೈಲು, ಕಕ್ಕುಂಜೆ, ವಂಡಾರು,

ಹೊಸಂಗಡಿ, ಅಂಪಾರು, ಮಾಡಮಕ್ಕಿ, ಸೇಡಿಮನೆ, ಹಲ್ಲಾಡಿ, ಶಿರೂರು, ಬೈಂದೂರು, ಹೇರೂರು, ಗೋಳಿಯಂಗಡಿ, ಕೊಲ್ಲೂರು ಪಕ್ಕ ದೋಣಿಗದ್ದೆ, ಹಳ್ಳಿಹೊಳೆ, ಜಡ್ಕಲ್, ನೂಜಾಡಿ.
ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುವ ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯದ ನೆಲೆಗಳು ಊರಿನಿಂದ ದೂರವಿದ್ದು, ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯ ಅಥವಾ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈಗಲೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿ ಅಥವಾ ಕುಮೇರಿ ಪದ್ದತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 1: ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳು, ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿವರಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಗ್ರಾಮಗಳ ಹೆಸರು	ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿರುವ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ		
			ಗಂಡಸರು	ಹೆಂಗಸರು	ಒಟ್ಟು
1.	ಹಾಲಾಡಿ	10	48	41	89
2.	ಅಮಾಸೆಬೈಲು	08	40	32	72
3.	ಶಂಕರನಾರಾಯಣ	08	38	26	64
4.	ಹೊಸಂಗಡಿ	06	28	26	54
5.	ಅಂಪಾರು	05	27	19	46
6.	ಕಮಲಶಿಲೆ	06	28	24	52
7.	ಸಿದ್ಧಾಪುರ	04	17	19	36
8.	ಜಡ್ಕಲ್	05	20	19	39
9.	ಮದ್ದೂರು	04	19	18	37
10.	ನೂಜಾಡಿ	04	22	20	42
ಒಟ್ಟು		60	287	244	531

5. ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ನಡೆದ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ತಾತ್ವಿಕತೆ:
ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಳೆದ 19ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದಲೇ ವಿವಿಧ ಮಾದರಿಯ ಸಮೀಕ್ಷೆ – ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

- **ಸ್ಟರಕ್** ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದು **ಮದರಾಸ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯುನ್ಯುಯಲ್** ರಚನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು 'ಈಂಡಿಥಣ ಚಿಟಿಜ ಊಟಟ ಣಡಿಊಭಜ' ಎಂಬ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕುಡುಬಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥೂಲವಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡ, ಪರ್ವತದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕುಡುಬಿಯವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಈ ಮಾಹಿತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಪೂರ್ವಗ್ರಹ ರಹಿತವಾಗಿ ಇವೆ. ಎಲ್ಲೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಹೇರಿಕೆಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಮುದಾಯದ ಜೀವನ ವಿವರಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುವುದು ಇಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಕೊಡುಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.
- **ಎಡ್ಗರ್ ಥರ್ಸ್ಟನ್** (1909) ತಮ್ಮ **'ದಿ ಕಾಸ್ಟ್ ಎಂಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಆಫ್ ಸದರನ್ ಇಂಡಿಯ'** ದಲ್ಲಿ (ತಂಟ. 1 ಣಂ 7) ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಹಲವಾರು ಬುಡಕಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಜಾತಿಗಳ ಜೀವನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಬರವಣಿಗೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾನವ ಕುಲಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಪದ್ದತಿ, ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿರುವುದರಿಂದ ಕುಡುಬಿ ಸಮಾಜದ ಉಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ಮೌಖಿಕವಾದ ಚರಿತ್ರೆ ಕಟ್ಟುವವರೇ ಇವರ ಮಾಹಿತಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಲ್ಲದು. ಆದರೂ ಇವರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮುದಾಯವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೌನವಾಗಿರುವುದು.
- **ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಮತ್ತು ಆಯ್ಯರ್** ಅವರು (1928) ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಅರೆ ಕುಡುಬಿಯರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥೂಲವಾದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅರೆಕುಡುಬಿಯವರ ಜೀವನ ವಿಧಾನ ಸಮುದಾಯದ ಆಂತರಿಕ ರಚನೆ, ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ನಿಷೇದ, ಒಳಾಡಳಿತ, ಕುಮೇರಿಕೃಷಿ, ವೇಷಭೂಷಣ, ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುವರು.
- **ಶ್ರೀ ಅಭಿಶಂಕರ** (1973)ರವರು ಸಂಪಾದಿತ 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗಜೇಟಿಯರ್' ನಲ್ಲಿ ಕುಡುಬಿಯವರ ಜೀವನ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.
- **ಎಲ್.ಜಿ. ಹಾವಮಾರ್** (1975) ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರುವ "ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಆಯೋಗದ ವರದಿ" ಯಲ್ಲಿ ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಬೆಟ್ಟ ಪರ್ವತದ ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿರುವ ಅಲೆಮಾರಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆದಿರುವರು. (೦ ಓಂಟಚಿಜುಥಿ ಘಟಟ ಣಡಿಭಜ ಟುತುಟಿರ ುಟಿ ಽಂಟಚಿಣುಂಟಿ)
- **ಡಾ. ಮಹಮ್ಮದ್ ಫೀರ್ ಮತ್ತು ಡಾ. ಒಡೆಯರ್ ಡಿ. ಹೆಗಡೆ** ಯವರು ರಚಿಸಿರುವ 1980–1990ರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ – ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿರುವ 50 ಕುಟುಂಬಗಳ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- **ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ** (1991) 'ಕುಡುಬಿಯವರ ವಿಶೇಷ'.
- **ಈಶ್ವರ ಜೋಷಿ ಎನ್.** (1983) 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಕುಡುಬಿಯವರು, ಸುಬ್ರಾಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ (1985) 'ಅಟ್ಟೆ ಕುಣಬಿಯರು'
- **ಡಾ.ಎ.ವಿ. ನಾವಡ** (1984) ಕುಡುಬಿ ಜನರ ಹೋಳಿ ಕುಣಿತ ಮತ್ತು ಕುಡುಬಿಯರು (1989)
- **ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ** 'ಗೋವೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಕುಡುಬಿಯರು' ಮತ್ತು 'ತವರಿನ ಕಟ್ಟು ಕಡಿಯುವ ಕುಡುಬಿ ವಿವಾಹ'.
- ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ (1992) ಜನಪದ ಕುಣಿತಗಳು ಹೋಳಿ ಕುಣಿತ
- ಡಾ.ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ (1991) 'ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕನಸಾಗಿರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ'
- ಆರೂರು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶೇಟ್ (1980) – 'ಕುರುಡು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಲಿಪಶು ಕುಡುಬಿ'
- ನಿತ್ಯಾನಂದ ಪಡ್ರೆ (1993) 'ಹೋಳಿ ಬಂತು ಹೋಳಿ'
- ಪಿ. ಶ್ರೀಧರ ನಾಯಕ್ (1992 & 1982) ಏಣಾಜಣಾಖು : ಖಂಟಿರ, ಆಚಿಟಿಥಿಜ ಚಿಟಿಜ ಣಿರುಟ
- ಸುಚೇತ ಜೋಷಿ (1990) 'ಕೊಂಕಣಿ ಕುಡುಬಿ ಜನಾಂಗ'
- ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ ಎಂ. (1976) 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಕುಡುಬಿ ಜನಾಂಗ'

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳ ಹಲವಾರು ಜೀವನದ ಅಧ್ಯಯನದ ನಡೆಸಿದ್ದರೂ, ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯದ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.

6. ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಒಳಪಂಗಡಗಳು:
ಕುಡುಬಿಯರ ನೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಊರಿನಿಂದ ದೂರವಿದ್ದು, ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಅಥವಾ ಕಾಡಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಮದ್ದೂರು, ನೂಜಾಡಿ, ಜಡ್ಕಲ್, ಹಲ್ಕಲ್, ಹಳ್ಳಿಹೊಳೆ, ಕೊಲ್ಲೂರು, ಧಾಲಿ, ದೋಣಿಗದ್ದೆ, ಮಂದಳ್ಳಿ, ಹೇರೂರು, ಹಾರ್ದಳ್ಳಿ ಹಾಲಾಡಿ, ಹೆಂಗವಳ್ಳಿ, ಶೇಡಿಮನೆ, ಮಾಡಮಕ್ಕಿ, ಬೆಳ್ವೆ, ಕೊಳಂಜೆ, ಅಮಾಸೆಬೈಲು, ಕಕ್ಕುಂಜೆ, ವಂಡಾರು, ಅಂಪಾರು, ಹೊಸಂಗಡಿ, ಎಡಮೊಗ್ಗೆ, ಕಮಲಶಿಲೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಈಗಲೂ ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ದತಿಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವಿಭಜಿತ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಆರು ಒಳಪಂಗಡಗಳಿವೆ.

(ಅ) ಗೋವೆ ಕುಡುಬಿ: ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಹಾಲಾಡಿ ಹೊಳೆಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿರುವ ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಕುಡುಬಿಯವರನ್ನು ಗೋವೆ ಕುಡುಬಿಯವರೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಹಾಲಾಡಿ, ಹಾರ್ದಳ್ಳಿ, ಹೇರೂರು, ಗೋಳಿಯಂಗಡಿ, ಹೊಸಂಗಡಿ, ವಂಡಾರು, ಅಂಪಾರು, ಹೊಸಂಗಡಿ,

ಕಮಲಶಿಲೆ, ಬೆಳ್ವೆ, ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿರುವವರರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗೋವೆ ಕುಡುಬಿಯವರೆಂದು ಕರೆಯುವರು.

(ಆ) ಕೊಡಿಯಾಲ ಕುಡುಬಿ: ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಂಗಳೂರುಗೆ (ಮಂಗಳಪುರ) 'ಕೊಡಿಯಾಲ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಬಜಪೆ, ಮುಚ್ಚೂರು, ಕೊಂಪದವು, ಎಡಪದವು, ಗಂಜೀಮಠ, ಕುಪ್ಪೆ ಪದವು, ಮೂಡಬಿದಿರೆ, ಬಂಟ್ವಾಳದ ಕೆಲವೊಂದು ಗ್ರಾಮಗಳಾದ ರಾಯಿ, ಕ್ಯೊಂ, ಸಿದ್ಧಕಟ್ಟೆ ಪ್ರದೇಶದವರನ್ನು ಕೊಡಿಯಲ ಕುಡುಬಿಯವರೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

(ಇ) ನಾಡ ಕುಡುಬಿ: ಕುಂದಾಪುರದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕಿನ ಗ್ರಾಮಗಳಾದ ಮಯ್ಯಾರು, ಹೆಬ್ರಿ, ಸೂರ್ಗೋಳಿ, ಶಿವಪುರ, ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ, ಮಡಾಮಕ್ಕಿ, ಮುದ್ರಾಡಿ, ಈ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕಿನ ಪೆರ್ಡೂರು, ಆರ್ಡಿ, ಪೆರ್ಡೂರು ಹಾಗೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಕೊಣಂದೂರು ಪರಿಸರದ ಕುಡುಬಿಯವರನ್ನು ನಾಡಕುಡು ಬಿಯವರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

(ಈ) ಕುಮ್ರಿ ಕುಡುಬಿ: ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಹಳ್ಳಿಹೊಳೆಯವರನ್ನು ಕುಮ್ರಿ ಕುಡುಬಿಯವರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

(ಉ) ಆರೆ ಕುಡುಬಿ: ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಜಡ್ಕಲ್, ಬೈಂದೂರು, ಅರೆಶಿರೂರು, ಹಾಲ್ಕಲ್, ಮಾರ್ನಕಟ್ಟೆ, ಮಾಸ್ತಿಕಟ್ಟೆ, ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಲದೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಗರ ಮತ್ತು ವರಿಕೊಪ್ಪ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿರುವ ಕುಡುಬಿಯವರನ್ನು ಆರೆ ಕುಡುಬಿಯವರೆಂದು ಕರೆಯುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

(ಊ) ಜೋಗಿ ಕುಡುಬಿ: ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಹಾಗೂ ಹೊಸಂಗಡಿಯ ಹಲರಿಮಠ ಎಂಬಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿರುವ ಕೆಲವೊಂದು ಕುಟುಂಬದ ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಜೋಗಿ ಕುಡುಬಿಯವರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

7. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕುಡುಬಿಯರ ಹೆಸರುಗಳು ಮತ್ತು ವೇಷಭೂಷಣ:
ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಂಡಸರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ 'ನಾಯ್ಕ' ಮತ್ತು ಗೌಡ ಎಂಬ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಂಗಸರು 'ಬಾಯಿ' / ಬ್ಯಾ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಹೆಸರುಗಳು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ತಲೆಮಾರಿನ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೆಸರುಗಳು ಸ್ಥಳೀಕವಲ್ಲ (ಟಂಥಿಚಿಟ).

ಕೋಷ್ಟಕ 2: ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕುಡುಬಿಯವರ ಹೆಸರುಗಳ ಪಟ್ಟಿ:

ಈ ಹಿಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನವರ ಹೆಸರುಗಳು		ಈ ತಲೆಮಾರಿನ ಹೆಸರುಗಳು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಮತ್ತು ಜಾತ್ಯಾತೀತತೆಯ ಪ್ರಭಾವ	
ಗಂಡಸರು	**ಹೆಂಗಸರು**	**ಗಂಡಸರು**	**ಹೆಂಗಸರು**
ಗೋಂಟ್ ನಾಯ್ಕ	ಬೆಳ್ಳಿ	ಪರಮೇಶ್ವರ	ಸುಶೀಲ
ಕರಿಯ ನಾಯ್ಕ	ಆಜ್ಜಿ	ಬಾಲಚಂದ್ರ	ಶಾಂತ
ಚೀಂಕ್ರ	ಸಾಂಕ್ಲಿ	ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ	ಗೌರಿ
ದೊಂಬ	ಬುಡ್ಡಿ	ಶರಣ ನಾಯ್ಕ	ಗುಲಾಬಿ
ಕಾಟು ನಾಯ್ಕ	ಗುಡ್ಡಿ	ಕೃಷ್ಣ	ಪಾರ್ವತಿ
ಜೇಂಟ	ಸುಬ್ಬಿ / ಸಿಬ್ಬಿ	ರಾಮಚಂದ್ರ	ಸಾವಿತ್ರಿ
ಸುಕುಡ / ಸುಕುತ್ಯ	ಸಾಂತ / ಶಾಂತ	ರೋಶನ್ ನಾಯ್ಕ	ಸುಮತಿ
ವಾಗ ನಾಯ್ಕ / ವಾಘ	ರಾಮ್‌ಲಿ ಬ್ಯಾ	ಲಕ್ಷ್ಮಣ	ಜಾನಕಿ
ಮಲ್ಲು ನಾಯ್ಕ	ಚಕ್ರಿ ಬ್ಯಾ	ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ	ಸುಂದರಿ
ಪುರುಷ ನಾಯ್ಕ	ಕರ್ಕಬ್ಯಾ	ಅರವಿಂದ	
ಚಿಲ/ಚಿಲ್ಲ ನಾಯ್ಕ	ಕೋರ್ಗಿಬ್ಯಾ	ರಾಘವೇಂದ್ರ	
ಬಕ್ಕ / ಬಕ್ಕಾ	ನಾಗಿಬ್ಯಾ	ರಾಜೇಂದ್ರ ನಾಯ್ಕ	
ನಾಗ ನಾಯ್ಕ	ಗಂಗಾಬ್ಯಾ	ನಾರಾಯಣ ನಾಯ್ಕ	
ದೇವು ನಾಯ್ಕ	ಹೂವಾಬ್ಯಾ	ಸುಂದರ ನಾಯ್ಕ	
ಅಮ್ಮು ನಾಯ್ಕ	ಕಂಪುಬ್ಯಾ	ಹಯವದನ ನಾಯ್ಕ	
ನಾರಣಿ ನಾಯ್ಕ	ಕೂಸಬ್ಯಾ	ಗುಣಪಾಲ	
ಜಟ್ಟಿ ನಾಯ್ಕ	ಬಾವುನಿಬ್ಯಾ / ಭವಾನಿ	ಶೇಖರ/ಗುಣಶೇಖರ	
ದುಗ್ಗ ನಾಯ್ಕ		ಗಜಾನನ / ಗಣಪತಿ	

ಕುಡುಬಿಯವರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವವರಾದುದರಿಂದ ದುಡಿಮೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಗಳನ್ನೇ ಅವರು ತೊಡುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡಸರು ದುಡಿಮೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಒಂದು ತುಂಡು ಬಟ್ಟೆ, ತಲೆಗೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಳೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮುಟ್ಟಾಳೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಳಪಂಚೆ ಅಥವಾ ಬಣ್ಣದ ಲುಂಗಿ ಮತ್ತು ಅಂಗಿಯನ್ನು ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರಿನ ಜನರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಜುಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಜುಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ನಿಯಮವಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಜುಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಜಾತಿಯ ಪಂಚಾಯಿತಿ ನಡೆಸಿ ದಂಡ ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಯುವ ಜನಾಂಗ ಜುಟ್ಟನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
ಮಹಿಳೆಯರ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಉಡುಪುಗಳಿಂದ ಕುಡುಬಿಯವರೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇವರು ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆಯನ್ನು ಎದೆಯ ಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಸುತ್ತಿ 'ಗೇಂಟಿ' ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ರವಕೆ ಧರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಜನಾಂಗ ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ಅನೇಕ ಯುವತಿಯವರು ಸೀರೆ ರವಿಕೆ ಉಡುಪನ್ನು ಧರಿಸಿರುವುದ್ದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಋತುಮತಿಯಾದಾಗ ಯಜಮಾನನ ಹೆಂಡತಿ ಸೀರೆ ಉಡಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇಂದು ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.

8. ಬಳಿ ಪದ್ಧತಿ (ಬೆಡಗು, ಬರಿ (ತುಳುಪದ)):
ವಂಶದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಬಳಿ, ಕುಲ, ಬೆಡಗು, ಗೋತ್ರ, ಬರಿ (ತುಳುಪದ) ಮುಂತಾದ ಪದಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕನ್ನಡದ 'ಬಳಿ' ಪದವು ತುಳುಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಡಾ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ 'ಬರಿ' ಅಥವಾ 'ಬಳಿ' ಈ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. (1973 ಪುಟ : 135) ಕಿಟ್ಟೆಲ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ 'ಬರಿ' ಎಂಬ ಪದವು ಬಳಿ, ಬದಿ, ಪಕ್ಷ, ಮಗ್ಗಲು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಯಾವ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. (ಕಿಟ್ಟೆಲ್ ಡಿಕ್ಷನರಿ–ಪುಟ 1082 ಮತ್ತು 1098) ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಅವರು 'ಬಳ್ಳಿ' ಪದದಿಂದ 'ಬಳಿ' ಪದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ.
ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಎಲ್ಲಾ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಬಳಿಗಳೇ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ. ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯದವರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬಳಿಯವರ ನಡುವೆ ವಿವಾಹವು ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದು, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಡಾ. ಅಭಯ್ ಕುಮಾರ್ ಅವರು 'ಕುಡುಬಿಯವರು' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಗೋವಾ ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದವರಲ್ಲಿ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವುದರಿಂದ ತಂದೆಯಿಂದ ಮಗಳಿಗೆ/ಮಗನಿಗೆ ಬಳಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 36 ಬಳಿಗಳಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.
- ಡಾ. ವೈ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ರಾವ್ ಅವರು ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿರುವ ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ 122 ಬಳಿಗಳಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. 2003
- ಡಾ.ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಅವರು ಕುಡುಬಿಯವರು ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ 16 ಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಿಲ್ಲ. (2013 : ಪುಟ 318)

ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟುನವರಲ್ಲಿ ಬಳಿಗಳು ತಂದೆಯವರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹರಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕುಡುಬಿ ಕುಟುಂಬ ಪಿತೃವಂಶದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿದಾರರ ಮಾಹಿತಿಗಳಂತೆ ವಿವಾಹವು ಬಳಿಯ ಹೊರಗಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಹೊರಬಾಂಧವ್ಯ (ಇಥಠಿಂಚಿಟಥಿ) ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಒಂದೇ ಬಳಿಯ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಸಹೋದರ ಸಹೋದರಿಯವರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮದುವೆ ಅವರೊಳಗೆ ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ವಿವಾಹ ಮುಹೂರ್ತದ (ಧಾರೆ) ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ರಾಯಬಡಿ'ಯಾದವನು ವಧುವರರ ಬಳಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳುವಂತೆ ಘೋಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕುಡುಬಿಗಳು ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ, ಪಿತೃಮೂಲೀಯ ಹಾಗೂ ಪಿತೃವಂಶಿಯ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಾಹಿತಿದಾರರು 22 ಬಳಿಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಬಳಿಗಳು ಏನನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿದೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಕೆಲವೊಂದು ಬಳಿಗಳು ಏನನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಕಲ್ಪನೆ ಇದ್ದಂತಿಲ್ಲ.

1. ಹುಣ್ಸೆಕಾರ್, ಭಾಸ್ಕರ್, ಕಡ್ಕಾರ್ ಈ ಬಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕುಡುಬಿಯವರಿಗೆ ಅವುಗಳು ಏನನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕಲ್ಪನೆ ಇಲ್ಲ.
2. **ಗೂಗ್ಗುಲ್‌ಕಾರ್ ಅಥವಾ ಗುಗ್ಗುಲ್‌ಕಾರ್:** ಕುಡುಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಗುಗ್ಗುಲ' ದೂಪದ ಹುಡಿಯ ಮರ ತುಳುಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೋಳಿಗೆದ ಮರ. ಇದೊಂದು ಕಾಡು ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮರ. ದೂಪದಹುಡಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮರವನ್ನು ಔಷಧಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.
3. **ಕುತ್ಕಾರ್:** ಕುಡುಬಿಯರ ಮೌಖಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಕುತ್ಕಾರ್' ಅಂದರೆ 'ನಾಯಿ' ವಿವಾಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಅಥವಾ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಹಿತಿದಾರರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.
4. **ತೋಡ್ಕಾರ್:** ಕುಡುಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ತೋಡ್' ಎಂದರೆ 'ಹೂದೋಟ' ಸ್ಟಿಫನ್ ಪುಕ್ (1973 : 57) ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವೊಂದು ಕುಲಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹೂದೋಟ ಹೊಂದಿರುವರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ತೋಡ್ಕಾರ್ ಕುಲವು ನಿರ್ಜೀವ ಅಥವಾ ಭೌತಿಕ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕುಲಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.
5. **ಪತ್ಕಾರ್ / ಪತ್ತ್‌ಕಾರ್:** ಕುಡುಬಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕೇವಲ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ಕುಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಜೀವ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕುಡುಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಪತ್ತ್', 'ಪತ್ತಾರ್' ಎಂದರೆ ಕಲ್ಲು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಕುಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತಾರೆ.
6. **ನಾಯ್ಕರ್:** ಕುಡುಬಿಯವರ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರುಗಳು 'ನಾಯ್ಕ' ಎಂಬ ಪದದಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ನಾಯ್ಕ ಎಂಬ ಪದವು ಮುಖ್ಯಸ್ಥ ಎಂಬುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಕೆಲವೊಂದು ಕುಡುಬಿ ಕುಲಗಳು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.
7. **ವಾಘನ್‌ಕಾರ್:** ಕುಡುಬಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ವಾಘ್' ಅಂದರೆ 'ಹುಲಿ'. ಶಕ್ತಿದೇವತೆಯ ವಾಹನ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಂಬುತ್ತಾರೆ.
8. **ದುಕ್ಕಾರ್ / ದಿಕ್ಕಾರ್:** ಕುಡುಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ದುಕ್ಕಾರ್ ಎಂದರೆ 'ಕಾಡು ಹಂದಿ' / ಹಂದಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೈರವ ಆರಾಧನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಂದಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವುದು, ಹಂದಿ ಮಾಂಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಕಾಣುತ್ತೇನೆ. ಕಾಡುಹಂದಿಯನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವುದು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ಕುಡುಬಿಯವರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ.
9. **ಮೊರ್ಕರ್:** ಕುಡುಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಮೊರ್' ಎಂದರೆ ನವಿಲು. ನವಿಲನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ನಿಷೇಧ. ಅವರ ಪೂರ್ವಜರು ಗೋವಾದಲ್ಲಿರುವ ಆರಾಧಿಸುವ ದೇವರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಂತಹದ್ದು. ವಿವಾಹ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಹಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಅವರ ಪೂರ್ವಜರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವರು.
10. **ಕೆಲ್ಕರ್:** ಕುಡುಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಕೇಲ್' ಎಂದರೆ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು / ಬಾಳೆಗಿಡ ಇವರ ಕೆಲವೊಂದು ಕುಲಗಳನ್ನು ಬಾಳೆಗಿಡಕ್ಕೆ ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.
11. **ಹತ್ಕಾರ್ / ಹಾತ್ಕಿರ್:** ಇವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಹಾತಿ' ಅಂದರೆ ಆನೆ. ಕುಡುಬಿಯವರ ಹಲವಾರು ಕುಲಗಳು ಆನೆಯನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಆನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಇರುವುದ್ದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.
12. **ಡೇವಿಡ್ಕರ್:** ಕುಡುಬಿಯರ ಮೌಖಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಡೇವಿಡ್' ಎಂದರೆ 'ಕೆರೆಹಾವು', ಉರಗ, ಸರ್ಪ, ಅವರ ಕೆಲವೊಂದು ಕುಲಗಳಿಗೆ ನಾಗ / ಸರ್ಪನಿಗೆ ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತಾರೆ.
13. **ಕಾಜ್ಕಾರ್:** ಕುಡುಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಕಾಜ್' ಅಂದರೆ ಗೇರುಹಣ್ಣು / ಗೇರುಮರ. ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಗೋವಾದಿಂದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬರುವಾಗ ಗೇರುಬೀಜ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕುಡುಬಿಯರ ಕೆಲವೊಂದು ಕುಲಗಳಿಗೆ ಕಾಜ್ಕಾರ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ.
14. **ಭರಂಕಾರ್:** ಕುಡುಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಭರಮ್' ಎಂದರೆ ಘನತೆ, ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಬಲವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭರಮ್‌ಕಾರ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಂಬುತ್ತಾರೆ.
15. **ರಾಯ್ಕರ್:** ಕುಡುಬಿಯವರ ಮೌಖಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ರಾಯ್ಕರ್' ಎಂದರೆ 'ಮುಖ್ಯಸ್ಥ' ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಗ್ರಾಮದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ. ಇದು ಅಧಿಕಾರ ಯುಕ್ತವಾದ ಪದವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
16. **ದೊಂಡಿಕ್ಕಾರ್:** ಕುಡುಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ದೊಂಡಿ' ಅಂದರೆ ಭೇಟಿ, ಭೇಟೆಗಾರ. ಬೇಟೆಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡುವವನು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೊಂಡಿಕ್ಕಾರ್ ಬೇಟೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾವು.
17. **ಜಟ್ಟಿಕಾರ್ / ಜಟ್ಕರ್:** ಈ ಬಳಿಯವರು ಜಟ್ಟಿಗ ದೇವರಿಂದ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕರಾವಳಿಯ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಜಟ್ಟಿಗ' ಎಂಬ ಭೂತವು ಇದೆ. ಜಟ್ಟಿಗೇಶ್ವರ ಶಿವನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೆಸರು. ಈ ಬಳಿಯವರಿಗೆ ಜಟ್ಟಿಗ ಕುಲದೈವವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
18. **ದೇವಸ್‌ಗಾರ್:** ಕುಡುಬಿಯವರಲ್ಲಿ 'ದೇವಸ್' ಬಳಿಯು ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದೆ. ದೇವಸ್ ಧಾರ್ಮಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರ ನಂಬಿಕೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನವರಾತ್ರಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವರು.
19. **ಶಿವಗಣ್:** ಈ ಬಳಿಯವರು 'ಶಿವ'ನನ್ನು ತಮ್ಮ ಕುಲದೇವರಾಗಿ ಪೂಜಿಸುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.
20. **ಕೊಚ್ಚಿಕಾರ್:** ಕುಡುಬಿಯವರಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಕಾರ್ ಎಂದರೆ 'ಕೊಚ್ಚಿ' ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರುವರು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಅವರದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಪೂರ್ವಜರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಕೊಚ್ಚಿನ್ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಇವತ್ತಿಗೂ ನಂಬುತ್ತಾರೆ.

ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತು ಕುಡುಬಿ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿರುವ ಬಳಿಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು.

- ಪ್ರಾಣಿಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಬಳಿಗಳು
- ನಿರ್ಜೀವ / ಭೌತ ವಸ್ತುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕುಲಗಳು
- ಊರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಬಂದ ಕುಲಗಳು
- ಅಧಿಕಾರ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸಂಪತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕುಲಗಳು
- ಅರ್ಥೈಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗುವ ಕುಲನಾಮಗಳು
- ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಬಳಿಗಳು 'ಕಾರ್' ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿಂದ ಅಂತ್ಯವಾಗುವ ಹೆಸರು ಹಾಗೂ ಕುಲಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3: ಸಮೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಟ್ಟ ಹತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳ ಅರವತ್ತು ಕುಡುಬಿ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಳಿಗಳ ವಿವರಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಬಳಿಗಳ ಹೆಸರು	ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕ್ರ.ಸಂ.	ಬಳಿಗಳ ಹೆಸರು	ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
1.	ಹುಣ್ಸೆಕಾರ್	04	12.	ಕೆಲ್ಕ್‌ರ್	04
2.	ಗೊಗ್ಗುಲ್‌ಕಾರ್	02	13.	ಹತ್ಕಾರ್ / ಹಾತ್ಕಿರ್	03
3.	ಭಾಸ್ಕರ್	01	14.	ಡೇವಿಡ್ಕರ್	01
4.	ಕಡ್ಕಾರ್	02	15.	ಕಾಜ್ಕಾರ್	03
5.	ಕುತ್ಕಾರ್	05	16.	ಭರಂಕಾರ್	04
6.	ತೋಡ್ಕಾರ್	04	17.	ರಾಯ್ಕರ್	03
7.	ಪತ್ಕಾರ್ / ಪತ್‌ಕಾರ್	01	18.	ದೊಂಡಿಕ್ಕಾರ್	01
8.	ನಾಯ್ಕರ್	02	19.	ಜಟ್ಟಿಕಾರ್ / ಜಟ್ಕರ್	05
9.	ವಾಘನ್‌ಕಾರ್	02	20.	ದೇವಸ್‌ಗಾರ್	02
10.	ದುಕ್ಕಾರ್ / ದಿಕ್ಕಾರ್	03	21.	ಶಿವಗಣ್	02
11.	ಮೊರ್ಕಾರ್	03	22.	ಕೊಚ್ಚಿಗಾರ್	03
			ಒಟ್ಟು		60

9. ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:

ಕುಡುಬಿಯರಲ್ಲಿ ಅವರದೇಯಾದ ಒಳಾಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದ ಗ್ರಾಮದ ನ್ಯಾಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಗಾಳಿ ಬಲವಾಗಿ ಬೀಸಿದ್ದರೂ ಒಳಾಡಳಿತ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕುಸಿದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಗಳಿದ್ದರೆ ಗುರುಗಳ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ವಿವಿಧ ಕವಲುಗಳ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರು, ವಾಡೆಯ (ಹೊಂಡದ) ಬುದ್ಯಂತ (ಮಂಡ್ಕಾರ) ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ (ಬುದ್ಯಂತ) ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುಡುಬಿಯರ ಆಂತರಿಕ ಕಲಹಗಳು, ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಲಹಗಳು, ಆಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧಗಳ ಕಲಹಗಳು, ಅನೈತಿಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಲಹಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಂಚಾಯಿತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ದಂಡದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುವ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಗಂಡಿಗೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ, ಜಾತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಕಲಹ, ಶುದ್ಧೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಗುರುಗಳೇ ಬರಬೇಕು. ಗುರುಗಳನ್ನು ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಯಜಮಾಜನಿಗೆ (ಬುದ್ಯಂತ) ವಿಶೇಷ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವಿದೆ. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೊಳಗಿನ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟು, ಮದುವೆ, ಸಾವು, ಹೋಳಿಹಬ್ಬ ಏನೇ ವಿಶೇಷ ನಡೆಯಲಿ ಇವನ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಮದುವೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ತೋರಣ ಕಟ್ಟುವವನು ಯಜಮಾನ. ಬೇಟೆಗೆ ಹೊರಡುವ ವೇಳೆ ಬಲೆ ದೊಣ್ಣೆಗಳಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಬೇಟೆ ಆಡುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಡುವುದು ಅವನ ಕೆಲಸ. ಹೋಳಿಹಬ್ಬದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಕೂಡುವಳಿಯ ಮನೆಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ನೀಡುವುದು ಇವನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ ಬೀಜ ಮುಹೂರ್ತ, ತೊಂಡೆಕಾಯಿ ಮುಹೂರ್ತ, ಕ್ಯೊಲ್ ಮುಹೂರ್ತ ಮಾಡುವುದು ಯಜಮಾನನೇ. ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕುಟುಂಬದ ಏಣಿ ಶ್ರೇಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು.

10 (ಅ) ಕುಡುಬಿಯರ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ:

ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲ್ಲೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು. ಕ್ರಮೇಣ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಇದು ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳತ್ತ ಸಾಗಿತು. ಕುಡುಬಿಯರು ಪಿತೃವಂಶಿಯ, ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ, ಪಿತೃಮೂಲಿಯ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಒಂದೊಂದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ 40–50ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತಿದ್ದುದಾಗಿ ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಹಿರಿಯರು ನೆನಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬವಾದ್ದುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಗಳನ್ನೇ ರಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಳಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮುಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕುಟುಂಬಗಳು ಒಂದೇ ಬಳಿಯ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರೋ, ಹೆಂಗಸರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಇವರು ಒತ್ತು ಘರ್ (ಕುಟುಂಬ) ಒಲಿಘರ್ (ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬ) ಅಥವಾ ಸಗಾಲೆ ಕುಟುಂಬ (ಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಕುಟುಂಬ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ಸಂತತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಮನೆಯ ಹಿರಿಯನೇ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವವನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಹಬ್ಬ ಮದುವೆ ಮುಂತಾದ ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮನೆ ಮಂದಿಗೆಲ್ಲ ಬಟ್ಟೆ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ತರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಗನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಕುವ ಮತ್ತು ಮಗಳಿಗೆ ಗಂಡು ಹುಡುಕಿ ಮದುವೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದು ಅಥವಾ ಸಸಿ ನೆಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪೈಕಿ ಹಿರಿಯವನು ಮೊದಲ ಸಸಿ ನೆಡಬೇಕು. ಅನಂತರವೇ ಮನೆಯ ಕಿರಿಯವರು ಬೀಜ ಬಿತ್ತಬಹುದು ಅಥವಾ ಸಸಿ ನಡೆಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಭಿನ್ನವಾದ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುಡುಬಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಿತೃ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಂದೆಯ ನಂತರ ಮನೆಗೆ ಹಿರಿಯ ಗಂಡು ಮಗನಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತಂದೆಯ ನಂತರ ಮನೆಯ ಎಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಕುಡುಬಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರಂತೆ ಹೊಲಗದ್ದೆ, ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತ ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೋರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ, ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಪ್ರಧಾನವಾದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4: ಸಮೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಟ್ಟ ಹತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತು ಕುಡುಬಿ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ವಯೋ ಗುಂಪಿನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವಯೋ ಗುಂಪು	ವಯೋ ಗುಂಪುವಾರು ಜನಸಂಖ್ಯಾ ವಿವರ			
		ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಒಟ್ಟು	ಶೇಕಡಾವಾರು
1.	0–06	52	56	108	20.33
2.	07–17	56	41	97	18.26
3.	18–40	88	67	155	29.19
4.	41–60	67	50	117	22.03
5.	60ರ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	24	30	54	10.16
ಒಟ್ಟು		287	244	531	100

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡ ಕುಡುಬಿಯವರ ಅರವತ್ತು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ 0 ರಿಂದ 06 ವರ್ಷ ಮತ್ತು 07 ರಿಂದ 17 ವಯೋಮಾನದ ಮಕ್ಕಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ 205 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. 18 ರಿಂದ 60 ವರ್ಷ ವಯೋಮಾನದವರು 272 ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. 60 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು 54 ಜನರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವರು. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ 60 ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜಾಸ್ತಿಯಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 14, ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು 39 ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೃತ (ಇಥಣಜಟಿಜಜಜ ಈಚಿಟುಟಥಿ) ಕುಟುಂಬಗಳು 07 ಒಟ್ಟು 60 ಕುಟುಂಬಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 5: ಸಮೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಟ್ಟ 60 ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರಕಾರಗಳು	ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡವಾರು (%)
1.	ವಿಭಕ್ತ	14	23.33
2.	ಅವಿಭಕ್ತ	39	65.00
3.	ವಿಸ್ತೃತ ಕುಟುಂಬ	07	11.66
ಒಟ್ಟು		60	99.99

10 (ಆ) ಕುಡುಬಿಯವರ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿ:

ನಿಸರ್ಗದ ನಿಯಮದಂತೆ ಗಂಡು–ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಸಮ್ಮಿಲನದಂತೆ ಸಂತತಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಆಸ್ತಿತ್ವದ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ವಿವಾಹವು ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿದೆ. ವಿವಾಹದ ವಯಸ್ಸು, ಸಂಗತಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಗಳ ಕ್ರಮ, ವಿವಾಹದ ಸಮಾರಂಭದ ಸ್ವರೂಪ, ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವೊಂದು ನಿಯಮಗಳು, ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನ ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕುಡುಬಿಯವರಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಂದವೇ ಹೊರತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಲ್ಲ. ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಪಾರಂಪಾರಿಕ ಮದುವೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಕುಡುಬಿಯವರು ಮದುವೆಯನ್ನು ವದ್ದಿಗ್, ವರ್ದಿಕ್ ಅಥವಾ ಹೊರೂದ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಅವರಲ್ಲಿ ಏಕಪತ್ನಿತ್ವ ಮತ್ತು ಏಕಪತಿತ್ವ ಪದ್ದತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಬಹುಪತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವವನ್ನು ನಿಷೇದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಸಮುದಾಯದಿಂದಲೇ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಅತ್ಯಂತ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಸೋದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಧುರನು ಹೆಂಡತಿಯ ತಂಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಕುಡುಬಿಯರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹದ ವಯಸ್ಸಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಅದರ ವಿವಾಹದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವರು. ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹದ ಪದ್ದತಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಕುಡುಬಿಯವರಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಾನುಕರಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರೂ ಮದುವೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಕುಡುಬಿಯರ ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲವೂ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಮಾನ ಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ ನಿಷೇದ. ಗಂಡು ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಾರದು, ತಂದೆ, ಮೊರಕ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯರು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಸಮಾನ ದೈವವನ್ನು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹುಡುಗ ಮತ್ತು ಹುಡುಗಿ ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಭೇಟಿಯಾದರೆ ಮದುವೆ ಸಂಬಂಧ ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ಟ ಹೆಣ್ಣು ಕುಲದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಎಂಬಂತೆ ಮದುವೆಯಾದ ನಂತರ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನ ಮನೆಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಮದುವೆಯ ಮುಂಚೆ ಲೈಗಿಂಕ ಸಂಬಂಧ ನಿಷೇಧ. ಅಬ್ಬಲಿಗೆ ಹೂವವನ್ನು ಮದುವೆಯ ಮುಂಚೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮುಡಿಯಬಾರದು. ಹೋಳಿ ಕುಣಿತ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಇತರ ಕಲೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವ ಹುಡುಗನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು. ಗೋವಾ ಸಂಪಿಗೆ ಮರದ ಹೂವು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಮದುಮಗಳಿಗೆ ನಿಷೀದ್ಧ. ಪತ್ಕಾರ್ / ಪತ್ತಾರ್ ಬಳಿಯವರು ಗೋವಾದಿಂದ ಬರುವಾಗ ಕುಡುಬಿಯವರ ಹಿಂದೆ ಬಂದ ಬಳಗದವರು ಅವರೊಂದಿಗೆ ನೆಂಟಸ್ತನ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹುಣ್ಸೆಕಾರ್ ಬಳಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಈ ಬಳಿಯ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ತರುವುದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಸಾಹವಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿರುವುದು.

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 6: ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಹತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳ ಅರವತ್ತು ಕುಡುಬಿಯರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವೈವಾಹಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ	ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು	ಒಟ್ಟು
1.	ವಿವಾಹಿತರು	137	118	255
2.	ಅವಿವಾಹಿತತೆ	36	26	62
3.	ವಿಚ್ಛೇದಿತ / ಪರಿತ್ಯಾಗ	02	ಇಲ್ಲ	02
4.	ವಿಧವೆ / ವಿಧುರ	04	03	07
ಒಟ್ಟು		179	147	326

11. ಕುಡುಬಿಯವರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ–ಗತಿಗಳು:

ಕುಮೇರಿ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಕಸುಬು–ವೃತ್ತಿಗಳ ಕಡೆಗೆ

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವುದು ಆ ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆಯೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಜಾತಿ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಂತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಅನೇಕ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿ, ಇತರ ಸಮುದಾಯದವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿ ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕುಡುಬಿ ಸಮುದಾಯದವರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಯಾವಾಗ ಗೋವಾದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೋ ಆಗಿನಿಂದಲೇ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತ್ಯಾಂತರಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಮತಾಂತರದ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ ಕುಡುಬಿಗಳು ಕರಾವಳಿ ಭಾಗಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಭೂಮಾಲಕರ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸದಾಳುಗಳಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ದಿನದ ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡನ್ನು ನೀಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಅವರ ಜಾತಿ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮೂಲತಃ ಕುಮೇರಿ ಕೃಷಿಯ ಅನುಭವವಿದ್ದುದರಿಂದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಯಿಂದ ನೀರು ಧುಮುಕುವಂತಹ ಸ್ಥಳದ ಕೆಳಗೆ ಮರ–ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವುದ್ದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಗುದ್ದಲಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮರದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಬೇಸಾಯ ಅಥವಾ 'ಕುಮೇರಿ ಕೃಷಿ' ಅಥವಾ ಕುಂಬ್ರಿ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ದತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕುಡುಬಿಯರು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಜೀವನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೃಷಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಅನೇಕ ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ನಿತ್ಯ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಸುಬುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುವೆನು. ಕುಡುಬಿಯರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹಾಗೂ ನೀರು ಹರಿದಾಡುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೈ ತೋಟವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತೋಟದಲ್ಲಿ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ, ಮೆಣಸು, ಅಡಿಕೆ, ಅನಾನಸು, ಪಪ್ಪಾಯಿ, ಹಗಲಕಾಯಿ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ, ತೊಂಡೆಕಾಯಿ, ಬೆಂಡೆ, ಬಸಲೆ, ಅರಿವೆ ಸೊಪ್ಪು, ನುಗ್ಗೆಕಾಯಿ, ಅನೇಕ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಭೂಮಿಯಿಲ್ಲದೆ ಈಗಲೂ ಬೇರೆಯವರ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ದುಡಿಯಲು ದಿನನಿತ್ಯ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವರು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ತೊಡಗಿರುವುದು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿರುವೆನು. ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲಾ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸು, ಕೋಣಗಳಿರುವುದ್ದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಉಪಕಸಬುವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವುದುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಲು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಕುಡುಬಿಯವರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಬಿದಿರು ಬೊಂಬುಗಳನ್ನು ತಂದು, ಆ ಬೊಂಬುಗಳನ್ನು ಸೀಳಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಬೆತ್ತ, ಬುಟ್ಟಿ, ಬೀಸಣಿಕೆ, ಚಾಪೆ ಮುಂತಾದ ಗೃಹ ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡದೇ ಸ್ವಂತ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯವು ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಮೂಲ ವೃತ್ತಿಯಾದ ಕುಮೇರಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ಆಧುನಿಕತೆ, ನಗರೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತಾವು ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಹತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳ 60 ಕುಡುಬಿ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಕೋಷ್ಟಕ ಸಂಖ್ಯೆ 7: ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಅರವತ್ತು ಕುಡುಬಿ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಕೋಷ್ಟಕ.

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವೃತ್ತಿಗಳ ವಿವರ	ವೃತ್ತಿ ನಿರಂತರ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು			ಶೇಕಡವಾರು
		ಗಂಡಸರು	ಹೆಂಗಸರು	ಒಟ್ಟು	
1.	ಕುಮೇರಿ ಕೃಷಿ (ಕೃಷಿ / ಬೇಸಾಯ)	61	66	127	42.76%
2.	ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕ	83	35	118	39.73%
3.	ಗಾರೆಕೆಲಸ (ಮೇಸ್ತ್ರಿ)	07	–	07	02.35%
4.	ಗಾರೆಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕ (ಕೂಲಿ)	04	02	06	02.02%
5.	ಸಣ್ಣ ವ್ಯಾಪಾರ	03	–	03	01.01%
6.	ಬೀಡಿಕಾರ್ಮಿಕ	–	06	06	02.02%
7.	ಡ್ರೈವರ್	05	–	05	01.68%
8.	ಗೇರುಬೀಜ/ಹಂಚಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆ (ಶ್ರಮಿಕ)	04	03	07	02.35%
9.	ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರ	02	01	03	01.01%
10.	ಶಿಕ್ಷಕ (ಅಂಗನವಾಡಿ/ಪ್ರಾ.ಪ್ರೌಢ)	01	01	02	00.67%
11.	ನಿವೃತ್ತ ನೌಕರ	01	–	01	00.33%
12.	ಟೈಲರಿಂಗ್	–	03	03	01.01%
13.	ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆ ನೌಕರ (ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ್ದು)	03	02	05	01.68%
14.	ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ (ಐಟಿಪಿ)	01	03	04	01.34%
	ಒಟ್ಟು	175	122	297	100%

12. ಕುಡುಬಿಯರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು:

ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ – ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಕುಡುಬಿಯವರು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ನೀಡಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಉತ್ತಮವಾದ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿಸಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿದರೂ, ನಂತರದ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ಇವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅರ್ಧದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 8: ಸಮೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಟ್ಟ ಹತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ್ಯವಿರುವ 60 ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಂತ	ಸಾಕ್ಷರರ ಸಂಖ್ಯೆ			ಶೇಕಡವಾರು
		ಗಂಡು	ಹೆಣ್ಣು	ಒಟ್ಟು	
1.	ಪ್ರಾಥಮಿಕ (01–04)	96	38	134	31.67%
2.	ಮಾಧ್ಯಮಿಕ (5–7)	67	33	100	23.64%
3.	ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣ (8–10)	21	46	67	15.83%
4.	ಪದವಿಪೂರ್ವ (ಪಿಯುಸಿ)	26	33	59	13.94%
5.	ಪದವಿ (ಡಿಗ್ರಿ)	06	12	18	04.25%
6.	ಐಟಿಐ / ಡಿಪ್ಲೋಮಾ	02	04	06	01.41%
7.	ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ	–	–	–	–
8.	ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್	–	–	–	–
9.	ವೈದ್ಯಕೀಯ	–	–	–	–
10.	ನರ್ಸಿಂಗ್ / ಫಾರ್ಮಸಿ	–	–	–	–
11.	ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು (ಇತರರು)	17	22	39	09.21%
	ಒಟ್ಟು	235	188	423	100%

ಕುಡುಬಿಯವರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಶಾಲೆಗಳು ತುಂಬಾ ದೂರದ ಅಂತರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರೂ ಇಲ್ಲ. ಶಾಲೆಗಳು ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕೊಂಕಣಿ. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಆ ಭಾಷೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಕಲಿಯಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಮೂಲಕ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶವೂ ಕೂಡ ಇದೆ.

ದೂರದೂರದ ಶಾಲೆಗಳು, ಬಹುತೇಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಗೈರುಹಾಜರಿ, ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗಳು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಗಮನಿಸಿರುವೆನು. ಇವೆಲ್ಲದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಲೆ ಬಿಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂಬುದು ಕುಡುಬಿಯವರಿಗೆ ಮರೀಚಿಕೆ. ಪದವಿ ಪಡೆದವರು ಕೇವಲ ಬೆರಳಣಿಕೆಯಷ್ಟು. ಇಡೀ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಪಡೆದವರು ಒಟ್ಟು ಹದಿನೆಂಟು (18) ಜನರು. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ನರ್ಸಿಂಗ್, ಫಾರ್ಮಸಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಕುಡುಬಿಯವರಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಟ್ಟು 100 ಅಷ್ಟೇ. ಪ್ರೌಢಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ 67 ಮಾತ್ರ. ಪದವಿಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ59. ಡಿಪ್ಲೋಮಾ ಅಥವಾ ಐಟಿಐ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಟ್ಟು 06 ಮಂದಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ 39 ಜನರು. ಆಯ್ದ ಹತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳ 60 ಕುಟುಂಬಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗದೇ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಗತಿಗೆ ದಾಖಲಾದರೂ, ಈ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸದೇ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ

- ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಅರಣ್ಯದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಡುವುದು. ಇಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾದ ಕೂಡಲೇ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಶಿಸ್ತು ಸಹಿಸಲಾಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಅರ್ಧದಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.
- ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಕುಡುಬಿಯವರು ಇತರ ಸಮುದಾಯದ ಜನರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಇಲ್ಲದೆವಿರುವುದು.
- ತಾವು ವಾಸಿಸುವ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣಾದಾಯಕ ಕಲಿಕಾ ವಾತಾವರಣದ ಕೊರತೆ.
- ಕುಡುಬಿಯವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕೊಂಕಣಿ. ಶಾಲೆಯ ಹೊಸ ವಾತಾವರಣ ಹಿಡಿಸದೇಯಿರುವುದು. ಬುಡಕಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಬೋಧಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.
- ಕುಟುಂಬ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇರುವುದು.

ಕುಡುಬಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವೊಂದೇ ಪರಿಹಾರ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸೇವಾ ಸಂಘಗಳು ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದಾಗುವ ಧನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಗುಣಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೇ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ವೇಗ ಲಭಿಸಬಹುದು.

13. ಫಲಿತ ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳು:

- ಕುಡುಬಿಯವರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದವು. ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧವಿರುವುದ್ದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಕುಡುಬಿಯವರ ಕುಟುಂಬವು ಹೆಚ್ಚಿನವುಗಳು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿರುವುದು.

- ಕುಡುಬಿಯವರ ಜೀವತಾವರ್ತನಗಳಾದ ನಾಮಕರಣ, ವಿವಾಹ ಮತ್ತಿತ್ತರ ಅಂಶಗಳು ಹಿಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ 'ಹಿಂದುನೈಜೇಷನ್' ಆಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತೀವೆ.
- ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿರುವ 60 ಕುಟುಂಬಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದ್ದಾಗ ನಿಧಾನಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.
- ಕುಡುಬಿಯವರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ತೀರಾ ಹಿಂದುಳಿದವರಾಗಿದ್ದು, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಕಾಡುತ್ತೀವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

14. ಅನುಬಂಧಗಳು:

(ಅ) ಪ್ರಮುಖ ವಕ್ತೃಗಳು:

- ಆನಂದ ನಾಯ್ಕ – ಹಾಲಾಡಿ ಮೇಲ್ ಮನೆ, ಅಂಚೆ ಹಾಲಾಡಿ, ಕುಂದಾಪುರ, ವಯಸ್ಸು 62
- ವಿಠಲ ಗೌಡ – ಕಮಲಶಿಲೆ, ಶ್ರೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಳಿ, ಕುಂದಾಪುರ
- ಶಂಕರ ನಾಯ್ಕ – ಬೆಳುವಾಯಿ ಮಿಜಾರು, ಕಾರ್ಕಳ
- ರುಕ್ಮಯ್ಯ ನಾಯ್ಕ – ದರ್ಶನ ಪಾತ್ರಿ, ಬ್ರೆಡೆಲ್ ಪದವು ಕಲಶಬೈಲು, ಮೂಡಬಿದಿರೆ

(ಆ) ಗ್ರಂಥ ಋಣ:

1. ಖಣಣಡಿಡಿಂಥಿಇ ಎ.: 'ಒಚಿಜಡಿಚಿ ಆಃಣಡುಥಿಣ ಒಚಿಟಿಟಿಣಚಿಟ'. ಖಂಣಣು ಏಚಿಟಿಚಿಡಿಚಿ (ಗಿಂಟ 1) 1894.
2. ಇಜರಚಿಡಿ ಖಿಣಡಿಣುಂಟಿ : ಅಚಿಣಜ ಚಿಟಿಜ ಣಡುಥಜ ುಟಿ ಖಂಣಣು ಋಟಿಜುಚಿ ಗಿಂಟ. ಋಋಋ ಧಿಚಿಟಿ ಕಣಥಟುಥಿಚಿಣುಂಟಿ ಆಜಟ್ಟು 1909
3. ಆಡಿ.ಏ.ಒ. ಒಜಣಡಿಥಿ (ಇಜ): ಖಣಟಿಜಜಡಿ ಓಚುಇ – ಖಂಥಿುಚಿಟ ಣಡಿಚಿಥಿಜಿಂಡಿಟಚಿಣುಂಟಿ ಚಿಟಂಟಿರ ಣುಜ ಣಡುಥಚಿಟ ಂಜ ಆಚಿಇುಟಿಚಿ ಏಚಿಟಿಟಿಚಿಜಚಿ, ಈಂಡಿಜಣ ಃಟಂಥ ಚಿಟಿಜ ಣುಜ ಥಿಂಟಿಥಿಡಿಜಣಜ ರಿಣಟಿರಟಜ.
4. ಆಡಿ. ಒಝುಚಿಟಟಜಜ ಕಜಜಡಿ: 'ಖಂಥಿುಚಿಟ ಇಥಿಂಟುಟುಥಿಚಿಟ ಚಿಟಿಜ ಇಜಣಥಿಚಿಣುಂಟಿಚಿಟ ಥಿಂಟಿಜುಣುಂಥಿ ಂಜ ಏಂಡಿಚಿರಂಭಿ', ಂಟಿ ಂಥಿಣುಂಟಿ ೆಟಚಿಟಿ. ಂ ೆಡಿಂರಿಜಥಿಣ ಡಿಜೆಂಡಿಣ ಣಥಟುಣಣಜಜ ಣಂ ಣುಜ ಚುಟಟಚಿ ಕಚಿಟಿಥುಚಿಥಿಚಿಣ ಆಚಿಇುಟಿಚಿ ಏಚಿಟಿಟಿಚಿಜಚಿ ಆಃಣಡುಥಿಣ 1994
5. ಐಣು ೦.೦.ಆ: ಖಿಡುಥಜ ಂಜ ಒಥಿಂಡಿಜ, ಗ್ಶುತಿಚಿ ಚಿಟಿಜ ಅಂ. ಃಚಿಟಿರಚಿಟಂಡಿಜ 1963
6. ಆಡಿ. ಖಚಿತುಟಿಜಡಿಚಿಟಿಚಿಣು ಖಚಿಂ : ಖಿಡುಥಚಿಟ ಖಿಡಿಚಿಜುಣುಂಟಿ ಚಿಟಿಜ ಥುಚಿಟಿರಜ, ೦ ಣಣಜಥಿ ಂಜ ಏಣಜಣು ಂಜ ಖಂಣಣು ಋಟಿಜುಚಿಟಿ, ಒಚಿಟಿರಚಿಟಚಿ ೆಣಥಟುಥಿಚಿಣುಂಟಿ ಒಚಿಟಿರಚಿಟಂಡಿಜ, 2003
7. ಪಿ.ಕಮಲಾಕ್ಷ: ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ "ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಇತಿಹಾಸ", ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ 1994
8. ಡಾ.ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ: ಕರ್ನಾಟಕ ಜನಪದ ಕಲೆಗಳ ಕೋಶ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ 1996
9. ಡಾ.ಹೆಚ್.ಜೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ ಗೌಡ : 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು', ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ 2000
10. ಡಾ.ಕೆ.ಎಂ. ಮೇತ್ರಿ : "ಬುಡಕಟ್ಟು ಕುಲಕಸುಬುಗಳು" ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ 2002
11. ಡಾ.ಹಿ.ಚಿ. ಬೋರಲಿಂಗಯ್ಯ ಮತ್ತು ಡಾ.ಎ.ಎಸ್. ಪ್ರಭಾಕರ (ಸಂ): "ಕರ್ನಾಟಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಚಿತ್ರ ಕೋಶ", ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕ.ವಿ. ಹಂಪಿ 2013
12. ಡಾ. ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಗಡೆ : "ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊರಗರು", ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಹಂಪಿ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಪುಟ 2007
13. ಡಾ. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್.ಆರ್. : 'ಸೀಮೆ', ಜಾನಪದ ಸಂಘ, ವಿಜಯ ಕಾಲೇಜು ಮುಲ್ಕಿ (ದಕ) 1996
14. ಡಾ. ನಾವಡ ಎ.ವಿ.: "ತುಳು ಪೊಲಿ" ಶೋಧನಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳೂರು 2013
15. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ (ಸಂ) ಕರಾವಳಿ ಆಚರಣೆಗಳು ಭಾಗ– (2) ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ